

บทที่ 5

การอภิปรายผล สรุป และข้อเสนอแนะ

การอภิปรายผลการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาการก่อสร้างในเขตคลองเตย จำนวนการก่อสร้างทั้งหมด 20 แห่ง เป็นการก่อสร้างขนาดเล็ก จำนวน 10 แห่ง การก่อสร้างขนาดใหญ่ 10 แห่ง โดยสุ่มเลือกคนงานก่อสร้างแต่ละ 20 คน เพราะฉะนั้นจะมีจำนวนคนงานที่ศึกษาทั้งหมด 400 คน สำหรับเครื่องมือในการวิจัยใช้จำนวนแบบสอบถามจำนวน 5 ชุด ซึ่งทั้งนี้ทั้งการสัมภาษณ์ สังเกต และสำรวจ อีกทั้งยังให้บริการทางสุขภาพแก่คนงาน โดยการตรวจสุขภาพ การเจาะเลือด ตรวจปัสสาวะ การตรวจฟัน พร้อมจ่ายยาเมื่อคนงานเจ็บป่วย ทั้งนี้เป็นการบริการให้เพื่อสะดวกในการเก็บข้อมูล ทำการเก็บข้อมูลในเดือนพฤศจิกายน 2537 โดยใช้เวลาประมาณ 1 เดือนเต็ม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC* และ EPI INFO 6 เพื่อคำนวณ ค่าต่าง ๆ ดังนี้ ร้อยละ ความถี่ Mean Median และ Standard deviation วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้ χ^2 test และหาความแตกต่างระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ Unpaired t-test ซึ่งผลการศึกษา พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ปัญหาทางสังคม

1. ปัญหาทางการศึกษา ในระดับการศึกษาของคนงานก่อสร้าง คนงานก่อสร้างส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา (ป.1-7) ร้อยละ 90.3 โดยรวมทั้งการก่อสร้างขนาดเล็กและการก่อสร้างขนาดใหญ่ และมีคนงานบางส่วนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ก่อนที่จะมาประกอบอาชีพก่อสร้าง ร้อยละ 5.0 เมื่อแยกระดับการศึกษาประถมศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่การศึกษาสูงสุดของคนงาน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 72.8 และมีบางคนเรียนไม่จบภาคการศึกษาภาคบังคับ เช่น จบแค่ ป.1 ป.2 ป.3 และ ป. 5 เป็นต้น ร้อยละ 8.2 สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทนีย์ ไชยสุตและคณะ(2532) การศึกษาของผู้ใช้แรงงานจบแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า ร้อยละ 64 จบการศึกษภาคบังคับ (ป.6 ป.7) ร้อยละ นอกนั้นไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 19 ยังสอดคล้องกับการศึกษาของพนักงานตรวจแรงงานของกองแรงงานหญิง

พบว่าคนงานหญิงจะมีการศึกษา ป. 1 - 4 ร้อยละ 78 อีกทั้งสอดคล้องกับการศึกษาของ เกษม กิตติธรรพ์ย์ ที่ศึกษาคนงานก่อสร้างสตรีในเรื่องภาวะเจริญพันธ์ พบว่าคนงานก่อสร้าง สตรีมีระดับการศึกษา ป.4 ร้อยละ 74 และผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของ สังคิต พิริยะรังสรรค์ อังงินวารสารวิจัยสังคม , 2524 พบคนงานก่อสร้างมีระดับการศึกษาที่ ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 56.4 เช่นเดียวกัน

คนงานก่อสร้างมีปัญหาในการเลือกอาชีพ เพราะงานส่วนมากจำเป็นต้องรับบุคคลที่ มีการศึกษา การก่อสร้างเป็นงานที่สามารถเข้าทำได้ง่าย จากการศึกษาคนงานก่อสร้างไม่มีสัญญา ว่าจ้าง ร้อยละ 71 ไม่มีทำสัญญาด้วยวาจา ร้อยละ 64.6 การไม่มีสัญญาดังกล่าวทำให้งานก่อสร้างง่ายต่อการเข้างาน อีกทั้งยังไม่ต้องมีทักษะพิเศษในการทำงาน ผู้ที่ไม่เคยทำมาก่อน ก็สามารถทำได้ หรือมีประสบการณ์เล็กน้อยก็อาจทำงานไป ฝึกงานไปก็ได้

เนื่องจากขาดการศึกษาดังกล่าวทำให้ขาดข้อมูล ขาดการรับรู้ข่าวสาร ไม่มีโอกาสหา ความรู้เพิ่มเติมเพราะสนใจกับทำงาน ตอนเข้าทำงาน ตอนเย็นหลังจากกลับทำงานจึงเหนื่อย ต้อง การพักผ่อน ข่าวสารที่จะได้รับมีน้อย กรมกรก่อสร้างบางที่ไม่ทราบสิทธิต่างๆ เช่น คนงานก่อสร้างไม่ทราบสิทธิตามกฎหมายแรงงาน ร้อยละ 86.8 ไม่ทราบสิทธิการได้รับการรักษา พยาบาลตามกฎหมายประกันสังคม ร้อยละ 78 ไม่ทราบค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมาย (ในเขตกรุงเทพมหานคร 135 บาท) ร้อยละ 81.8 ไม่ทราบถึงการปฏิบัติตามกฎหมายของ นายจ้าง ร้อยละ 81.8 ทำให้ก่อผลที่ตามมา เช่นคนงานถูกกดค่าแรง มีรายได้น้อยต่อเดือนทั้ง ครอบครัวเฉลี่ย 3986 บาท ซึ่งต่ำกว่าที่จะได้รับ 135 บาทตามกฎหมาย อีกทั้งมีบาง แห่งที่ได้รับค่าแรงต่ำสุด 75 บาท ผลกระทบอีกอย่างก็ตามมา คือ ขาดสวัสดิการการ รักษาพยาบาลโดยเฉพาะการก่อสร้างขนาดเล็ก เมื่อหยุดงานจะไม่ได้ค่าแรง จากการศึกษาการ ได้รับค่าจ้าง สำหรับวันที่หยุดงานถ้าได้หยุดจะไม่ได้รับค่าจ้างเลย ร้อยละ 86.5 หรือเป็นการ หยุดงานเนื่องจากการเจ็บป่วย ร้อยละ 48.5 จะไม่ได้รับค่าแรงเลย ถึงแม้ได้แต่ก็ได้ไม่เท่าปรกติ ร้อยละ 11.5 การไม่มีการศึกษาทำให้คนงานก่อสร้างไม่สามารถต่อรองกับนายจ้าง ขาดการ รวมกลุ่ม ทำให้ต้องยอมรับสภาพที่ฝักอ้าย และสภาพแวดล้อม คนงานก่อสร้างจะอยู่รวมกลุ่ม มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี นอกจากจะมีระดับการศึกษาของคนงานก่อสร้างดังกล่าว การศึกษาของบุตร บุตรของคนงานก่อสร้าง ที่อายุระหว่าง 9 ปี ถึง 15 ปี มีบางคนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 7.8 การศึกษานับว่าเป็นปัญหาสำหรับคนงานก่อสร้าง

2. ปัญหาการเคลื่อนย้ายเข้าสู่กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับภูมิหลัง อาชีพก่อนเข้ามาทำงานก่อสร้างกรุงเทพมหานครพบว่า ในอาคารก่อสร้างขนาดเล็กคนงานก่อสร้าง เคยทำงานด้านเกษตรกรรมร้อยละ 92 และการก่อสร้างขนาดใหญ่เคยทำงานก่อสร้างก่อนเข้ามา ทำงานในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 83 ในภาพรวมคนงานก่อสร้างเคยทำการเกษตรกรรม

ร้อยละ 87.5 ประเด็นดังกล่าวอาจแสดงว่าส่วนใหญ่คนงานก่อสร้างจะมีอาชีพทางด้านเกษตรกรรม เช่น ทำไร่ ทำนา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสังคิต นิริยะรังสรรค์ อังโน วารสารวิจัยสังคม ,2524 พบคนงานก่อสร้างมีอาชีพเดิมเป็นเกษตรกร ร้อยละ 79 และเหตุผลจากสภาพความล้มเหลวทางการเกษตร และสอดคล้องกับการศึกษาของเขาวรรณ แซ่ฮ่าน พบคนงานก่อสร้างมีอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 55.9

การอพยพเข้าสู่เมืองใหญ่ ๆ มาเป็นกรรมกรก่อสร้างโดยเฉพาะกรุงเทพมหานครด้วยเหตุผลต่าง ๆ มีบางคนเข้ามาทำงานเนื่องจากต้องการหารายได้พิเศษเมื่อหมดฤดูเพาะปลูกก็ย้ายเข้ามาทำงานชั่วคราว เมื่อถึงเวลาทำนา ก็เก็บเกี่ยวข้าวก็กลับไปบ้านทำไร่ ทำนาดังเดิม แต่ก็มีบางคนที่เข้าสู่ตัวเมืองกรุงเทพมหานคร เพื่อหาเงิน สำหรับความอยู่รอดของตัวเองและครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผล ราคาผลผลิตที่ตกต่ำ การประสบภัยแล้ง การเกิดน้ำท่วม ดังจะเห็นว่าคนงานก่อสร้างมาจากภาคอีสาน และภาคเหนือตอนล่าง ใน 2 -3 ปีที่ผ่านมาผลผลิตการเกษตรตกต่ำ เนื่องจากธรรมชาติ ประชาชนมีปัญหานี้สิน ต้องเข้ามาทำงานที่กรุงเทพ การอพยพเข้ามาในกรุงเทพก่อให้เกิดปัญหาทางด้านประชากร ที่อยู่อาศัยที่หายากและคับแคบ ประกอบกับส่วนมากมาทำงานก่อสร้าง การจัดที่พักสำหรับคนงานก่อสร้างไม่ค่อยดี มีปัญหาทางสภาพแวดล้อม และสุขภาพบ้าง ดังที่กล่าวมาแล้วเป็นต้น

3. ปัญหาครอบครัวและชุมชนกรรมกรก่อสร้าง ในสถานที่พักของคนงานก่อสร้างบางที่มีปัญหาในเรื่อง การเล่นการพนัน จากการศึกษาพบว่า ในที่พักคนงานมีการเล่นการพนันร้อยละ 20 ปัญหาการดื่มเหล้า ร้อยละ 90 ปัญหาการลักขโมยและปัญหาการทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 10 คนงานก่อสร้างมีการดื่มเหล้า ร้อยละ 46.2 โดยส่วนมากจะเป็นคนงานเพศชาย เมื่อคนงานดื่มเหล้า เล่นการพนัน ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในด้านนี้ บางคนมีปัญหาเรื่องผู้หญิง อาจมีการทะเลาะกันในครอบครัวของกรรมกรก่อสร้าง ในครอบครัวมีปัญหาเรื่องเงิน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ บางครั้งในครอบครัวมีการทะเลาะกันเนื่องจากสาเหตุ เช่น การดื่มเหล้าของสามี ปัญหาเรื่องขู่สาว ปัญหาความเครียดจากการทำงานส่งผลกระทบต่อครอบครัว เป็นต้น

ปัญหาทางสุขภาพอนามัย

ปัญหาสุขภาพที่เกิดจากสภาพที่อยู่อาศัย เนื่องจากที่พักคนงานก่อสร้างจะมีการอยู่รวมกัน โดยเป็นห้องที่นายจ้างจัดให้ ทำเป็นห้องแถวอาจเป็นห้องพักชั้นเดียวหรือสองชั้น จะทำเป็นที่พักชั่วคราว หลังคามุงด้วยสังกะสี กันผาดด้วยไม้หรือสังกะสี ส่วนมากไม่มีหน้าต่าง จากการศึกษาที่ที่พักอาศัยไม่มีหน้าต่าง ร้อยละ 80 จะเป็นห้องแคบ ๆ มีด ๆ ซึ่งมีทั้งแรงงานหญิง ชาย เด็ก และคนแก่ ห้องพักจะมีขนาดประมาณ 2x3 เมตร ถ้าอยู่กันหลายคนจะมีความคับแคบ อึดอัด ในด้าน

สภาพแวดล้อมบริเวณรอบ ๆ ที่มัก โดยส่วนใหญ่จะสกปรก เนื่องจากมีขยะเคลื่อนภาคการจัดกระจาย ไม่มีการกำจัดหรือทำลายขยะ ไม่มีการกำจัดน้ำเสีย บางแห่งปลูกสร้างในน้ำคร่ำที่สกปรกมีกลิ่นเหม็น มีแมลงวัน ขุงขุกขุมทำให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค พบคนงานก่อสร้างมีการเจ็บป่วย ร้อยละ 34.8 ส่วนใหญ่มีการเจ็บป่วย คือเป็นหวัด ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ ใช้ปวดท้อง ท้องร่วง เป็นต้น

ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุ

สภาพเสี่ยงจากสถานที่ก่อสร้าง ทำให้คนงานก่อสร้างต้องทำงานที่เสี่ยงกับอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการทำงาน เช่น ต้องทำงานในที่สูง การไม่มีเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ หมวกนิรภัย ถุงมือ รองเท้าหุ้มส้น หน้ากาก เป็นต้น ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้โดยเฉพาะในสถานที่ก่อสร้างขนาดเล็ก สวัสดิการด้านนี้มีน้อย อีกทั้งการก่อสร้างเป็นงานที่ต้องเสี่ยงตลอดเวลา โดยอุบัติเหตุมีตั้งแต่เล็กน้อยจากการทำงาน เช่น การเดินเหยียบตะปู วัสดุ วัสดุของชน หล่นกระแทก จากการศึกษาพบว่า สาเหตุการบาดเจ็บส่วนใหญ่เกิดจากการชนเครื่องมือ ของชน ถูกหิม ร้อยละ 36.9 บางครั้งมีการพบอุบัติเหตุที่ร้ายแรงต่อร่างกาย เช่น การตกนั่งร้านสูง ๆ ถูกรถชน ถูกเลื่อยตัดมือ เท้า บางครั้งเป็นอันตรายต่อร่างกายถึงขั้นสูญเสียอวัยวะ และมีความพิการ จนถึงการเสียชีวิต ซึ่งสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุในสถานที่ก่อสร้าง คือการไม่มี และการไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เพราะไม่ชอบ ไม่ถนัด ใส่แล้วรำคาญ และบางคนไม่มีเงินซื้อ หรือนายจ้างไม่จัดให้ การเกิดอุบัติเหตุถ้าเป็นเล็กน้อยคนงานก็เห็นว่าไม่มีความสำคัญ ไม่มีปัญหา เช่น ตะปูตำ ถูกวัสดุเกี่ยวบาด ถ้าเป็นเล็กน้อยก็ซื้อยามาใส่ ซื้อยามากินเอง แต่ถ้าเป็นมาก ๆ อาจต้องหยุดงานหรือไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาล ในเรื่องสวัสดิการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล คนงานจะเป็นคนจ่ายเองทั้งหมด จากการศึกษาพบว่าเมื่อเจ็บป่วยหน้าและต้องเข้าโรงพยาบาล คนงานก่อสร้างเป็นคนจ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง โดยเบิกจากนายจ้างไม่ได้ ร้อยละ

ปัญหาการใช้สิ่งเสียดัดและการใช้สารกระตุ้น

คนงานก่อสร้าง มีสภาพการทำงานที่หนัก บางครั้งมีการทำงานนอกเวลา เป็นผลให้คนงานก่อสร้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการใช้เครื่องดื่มบำรุงกำลัง โดยมีความคิดว่าจะทำให้ร่างกายแข็งแรง ทำให้ไม่่วงนอน กระตุ้นให้ทำงานมากขึ้น จากการศึกษาพบว่าคนงานก่อสร้างมีการใช้เครื่องดื่มบำรุงกำลัง ร้อยละ 51 ผลจากการใช้เครื่องดื่มบำรุงกำลัง ทำให้จำเป็นต้องใช้เป็นประจำ เพราะความเคยชินของคนงานก่อสร้าง มีความรู้สึกว่ายากไม่ได้ และจะต้องสูญเสียเงินมาใช้จ่ายด้านนี้ อีกทั้งบางครั้งยังพบมีการใช้ยาฆ่า จากการศึกษาพบว่ามีการใช้ยา

เส้นติดประเภทขาม้า จำนวน 7 ราย ซึ่งในความเป็นจริงอาจมีจำนวนมากกว่านี้ เพราะคนงานไม่ยอมบอกความจริง มีคนงานก่อสร้างโดยเฉพาะคนงานก่อสร้างเพศชาย พบมีการดื่มเหล้า ร้อยละ 46.3 มีการใช้สิ่งเสพติดประเภทบุหรี่ ร้อยละ 47.3 นอกจากนี้ยังมีการใช้ยาแก้ปวด โดยเฉพาะยาแก้ปวดชนิดช่อง ร้อยละ 64 ซึ่งเมื่อมีการสูบบุหรี่ การดื่มเหล้า ผลในระยะยาวทำให้คนงานก่อสร้าง มีผลกระทบต่อสุขภาพ ทำให้ร่างกายทรุดโทรมก่อนวัยอันควร เช่นปวดท้อง เนื่องจากการกินยาแก้ปวด เพราะเป็นโรคกระเพาะ การสูบบุหรี่ทำให้เป็นโรคระบบหายใจ ใช้ขาม้าทำให้มีผลระยะยาว นอกจากผลกระทบต่อร่างกายแล้ว ยังมีผลต่อรายได้ เป็นจำนวนมากด้วย

ปัญหาในด้านสิทธิต่าง ๆ

ในด้านสวัสดิการของแรงงานก่อสร้าง จะมีสวัสดิการน้อย เนื่องจากลักษณะงานก่อสร้างเป็นแรงงานชั่วคราวรายวันร้อยละ 81.8 ส่วนมากทำงานโดยไม่มีสัญญาจ้าง สิทธิตามกฎหมายอาจไม่ได้รับเต็มที่ งานก่อสร้างมีลักษณะงานที่เคลื่อนย้ายงานบ่อย เปลี่ยนสถานที่ทำงาน อยู่เสมอ อาจไม่ได้รับสิทธิตามกฎหมายแรงงาน สิทธิการรักษาพยาบาลตามกฎหมายประกันสังคม การได้รับค่าจ้างที่ต่ำกว่าตามประกาศกฎหมายแรงงาน ถูกเอาเปรียบในด้านค่าแรง ไม่ทราบว่านายจ้างต้องปฏิบัติหรือให้สวัสดิการสำหรับลูกจ้างอย่างไรบ้าง เมื่อเจ็บป่วยคนงานต้องจ่ายเองไปก่อนเป็นส่วนมาก อีกทั้งไม่มีตัวแทนต่อรองกับนายจ้าง ทำให้เรียกร้องสิทธิได้น้อย

ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย

ปัญหาและอุปสรรคจากศึกษาวิจัยในเรื่องปัญหาทางสังคม และสุขภาพอนามัยของคนงานก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครชั้นใน พบดังนี้

1. แบบสอบถามที่ใช้มีจำนวน 5 ชุด และเป็นแบบสอบถามค่อนข้างยาว คนงานก่อสร้างต้องใช้เวลามาก ทำให้บางครั้งรู้สึกเบื่อ และไม่อยากจะตอบคำถาม อีกทั้งการเก็บข้อมูลเป็นช่วงที่คนงานกำลังทำงานทำให้คนงานต้องรีบกลับไปทำงาน
2. มีการก่อสร้างบางแห่งไม่ให้ความร่วมมือ ในตอนสำรวจในชุดที่ 1
3. การสุ่มตัวอย่างแบบ Systematic Random Sampling บางครั้งไม่สามารถทำได้สมบูรณ์ เนื่องจากคนงานก่อสร้างมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อีกทั้งตอนที่สุ่มตัวอย่างได้รายชื่อแล้ว แต่ติดอุปสรรคที่คนงานต้องทำงานตลอดเวลา ไม่สามารถเรียกมาสัมภาษณ์ได้นายจ้างจำเป็นต้องจัดคนงานที่ว่างในเวลานั้น

4. จำนวนคนงานในการสำรวจบางแห่ง โดยเฉพาะคนงานก่อสร้างในการก่อสร้างขนาดเล็ก ในช่วงการเก็บข้อมูลคนงานมีการอพยพกลับบ้านไปทำนา ทำให้จำนวนคนงานก่อสร้างมีไม่ถึง 20 คน จึงทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลคนงานทั้ง 20 คนได้ เพราะคนงานไม่พอ
5. เนื่องจากการสำรวจแบบสำรวจที่ 1 ห่างจากระยะเวลาการเก็บข้อมูลมากทำให้การก่อสร้างบางแห่งมีระยะการก่อสร้างที่เลย จากระยะที่จะใช้เป็นตัวอย่างตามคำนิยาม บางแห่งการสุ่มตัวอย่างได้ แต่การก่อสร้างเสร็จไปแล้วก็มี
6. ในเรื่องสถานที่ตรวจ เนื่องจากมีการตรวจร่างกาย เจาะเลือด ตรวจปัสสาวะ ตรวจฟันด้วย ทำให้การก่อสร้างบางแห่งสถานที่ในการเก็บข้อมูลคับแคบ ไม่เพียงพอ ไม่สะดวกต่อการเก็บข้อมูล
7. สถานที่ก่อสร้างบางแห่งกับที่พักคนงานอยู่ใกล้กันมาก มีบางแห่งอยู่นอกเขตคลองเตย ทำให้การเก็บข้อมูลจำเป็นต้องไปตู่ที่พักจริง ๆ จึงเป็นอุปสรรคในการสำรวจที่พักคนงาน
8. การก่อสร้างขนาดใหญ่ ในเขตคลองเตยจำเป็นต้องมีขั้นตอนในการประสานงานที่หลายครั้ง และค่อนข้างทำความใกล้ชิดเป็นอย่างมาก
9. การก่อสร้างขนาดใหญ่จะมีลักษณะการก่อสร้างที่สูง ส่วนมากจะเป็นการก่อสร้างที่มีจำนวนชั้นที่สูง ๆ ทำให้ต้องเสี่ยงกับอันตรายและไม่สะดวกในการเก็บข้อมูล
10. การเก็บข้อมูลต้องเก็บข้อมูลเพื่อแข่งเวลาการทำงาน อีกทั้งแบบสอบถามมีจำนวนค่อนข้างมาก จำเป็นต้องใช้ผู้สัมภาษณ์เป็นจำนวนมาก
11. มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการจราจร เนื่องจากในเขตการสำรวจเขตคลองเตยมีการจราจรค่อนข้างหนาแน่น โดยเฉพาะในเขตถนนสุขุมวิท บางแห่งเป็นการเดินทางคนเดียว
12. คนงานก่อสร้างบางแห่งไม่ให้ความร่วมมือ ต้องรีบไปทำงาน รู้สึกเบื่อก่อนที่จะตอบคำถามทำให้ ข้อมูลขาดความเที่ยงตรง หรือไม่ตรงกับความเป็นจริง

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาปัญหาทางสังคม และสุขภาพอนามัยและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะการเจ็บป่วยของกรรมกรก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครชั้นใน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. สถานที่ก่อสร้าง เกี่ยวกับสถานที่ก่อสร้างพบว่าไม่มีการฝึกอบรมความปลอดภัยแก่คนงานและหัวหน้าคนงาน อีกทั้งนายจ้างส่วนมากไม่จัดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เช่นหมวกนิรภัย แวนตา รองเท้าหุ้มส้น ถุงมือ เข็มขัดและเชือกนิรภัย โดยเฉพาะการก่อสร้างขนาดเล็กมีการก่อสร้างบางบริษัทไม่ได้จ่ายเงินเข้ากองทุนเงินทดแทน และไม่ได้ทำประกันสังคม เพราะเนื่องจากงานก่อสร้างเป็นงานที่เสี่ยงอันตราย บางครั้งคนงานไม่ชอบสวมหมวกนิรภัย รองเท้าหุ้มส้น โดยมีเหตุผลว่าไม่ชอบ ไม่ถนัด รำคาญ ใส่แล้วเกะกะไม่เกี่ยวกับงาน เป็นต้น ในสถานที่ก่อสร้างนอกจากมีปัญหาดังกล่าว ในด้านสุขภาพอนามัยส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อม คนงานต้องอยู่ในที่มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น ในที่ก่อสร้างไม่มีการกำจัดขยะ มีเศษขยะเกลื่อนกลาดกระจายกระจ่าย บางที่มีน้ำขังเฉอะแฉะ จำนวนส้วมมีอย่างมา 1-5 ที่ บางครั้งไม่พอใช้ ปัญหาดังกล่าวขาดผู้ที่เอาใจใส่ที่จะให้สวัสดิการ โดยเฉพาะจากนายจ้าง ในสถานที่ก่อสร้างถึงแม้จะมีการเยี่ยมเยียนจากหน่วยงานราชการ แต่การแก้ปัญหาที่พบยังมีน้อย อาจมีเหตุผลอย่างหนึ่งคือคนงานไม่มีอำนาจต่อรองกับนายจ้าง เพราะฉะนั้นในสถานที่ก่อสร้างจึงขาดการดูแล เอาใจใส่

2. สภาพที่พักอาศัยของคนงาน การก่อสร้างในเขตคลองเตย จะมีที่พักไม่อยู่ในสถานที่ก่อสร้าง ร้อยละ 55 เนื่องจากราคาที่ดินค่อนข้างสูงเป็นย่านธุรกิจ โดยเฉพาะเขตคลองเตยในถนนสุขุมวิท พื้นที่พักคนงานจะมีขนาดตั้งแต่ 1 งาน ถึง 1 ไร่ การเดินทางไปกลับถ้าเป็นการก่อสร้างขนาดเล็กจะเดินทางไปทำงานถ้าที่พักอยู่ในสถานที่ก่อสร้าง แต่ถ้าเป็นการก่อสร้างขนาดใหญ่ก็จะมีรถรับส่งของบริษัท ในบางครั้งคนงานก่อสร้างก็มีรถส่วนตัว เช่นมอเตอร์ไซด์ใช้เวลาไปทำงานในบริเวณที่พักถ้ามีสวัสดิการดี ก็จะมีผู้ดูแลที่พัก โดยคนงานมีส่วนเลือกผู้ดูแล มีกรรมการที่พักที่แต่งตั้งให้พบมากในการก่อสร้างขนาดใหญ่ มีกฎระเบียบที่ตั้งไว้ เช่นการห้ามการดื่มสุรา การเล่นการพนัน และมีแม่บ้าน จัดเวรทำความสะอาดอีกด้วย ปัญหาในการอยู่ร่วมกันอาจจะมีการทะเลาะกันบ้าง มีปัญหาหลักขมขมบ้าง บางคนติดการพนัน ติดเหล้าโดยเฉพาะเพศชาย เมื่อมีการกินเหล้า เล่นการพนัน ผลกระทบที่ตามมา คือ อาจมีปัญหาเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกาย ในเรื่องโรคระบาด โรคที่พบบ่อยได้แก่ หงุดหงิด และการเป็นไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ ถ้ากล่าวถึงสภาพที่พักอาศัย คนงานจะอยู่กันอย่างหนาแน่น ประมาณ 3 คนต่อห้อง ที่พักขาดความสะอาด ยังพบมีขยะเกลื่อนกลาด มีน้ำเน่าขังเช่นเดียวกับสถานที่ก่อสร้าง นอกจากนี้ยังมีความอึดอัดเนื่องจากไม่มีหน้าต่างในห้องพัก ความสว่างไม่ดี มีดี

3. ข้อมูลทั่วไปของคนงานก่อสร้าง คนงานก่อสร้างจะมีลักษณะทางประชากร โดยจะเป็นเพศชาย อายุประมาณ 20-29 ปี มากที่สุด สถานที่เกิด พบมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือตอนล่าง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา โดยเฉพาะ ป.4 มากที่สุด คนงานก่อสร้างนับถือศาสนาพุทธ และจะอยู่กันเป็นคู่สมรส แล้วอยู่ด้วยกันมาทำงานก่อสร้างด้วยกัน จะมีลักษณะการทำงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวรายวัน

4. การเคลื่อนย้ายงาน ก่อนที่จะมาทำงานก่อสร้างมีอาชีพเป็นเกษตรกร มาก่อนนอกจากนี้ยังพบว่ามีอาชีพที่เคยทำงานก่อสร้างมาก่อน อาจมีพบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย ขับรถ บ้าง ส่วนระยะเวลาที่เคยทำงานก่อสร้าง มีระยะเวลาทำงานก่อสร้าง ประมาณ 1-5 ปี และเคยทำงานมากกว่า 1 บริษัท สถานที่พักอาศัยของคนงานก่อสร้าง เป็นที่พักคนงานก่อสร้างเองที่บริษัทหรือนายจ้างจัดไว้ให้ ระยะเวลาที่พักในสถานที่ก่อสร้างอยู่ระหว่าง 1 เดือน ถึง 6 เดือน การเดินทางไป-กลับที่ทำงานจะเดินทางไปทำงานเพราะสถานที่ก่อสร้างและที่พักอาศัยอยู่ติดต่อกัน โดยเฉพาะการก่อสร้างขนาดเล็ก

5. ข้อมูลประชากรและโครงสร้างครอบครัว ลักษณะครอบครัวในห้องพักจะพักกันประมาณ 2 คน ส่วนมากอยู่กันระหว่างสามี ภรรยา และบางครั้งมีญาติอาศัยอยู่ด้วย บางคนที่อยู่คนเดียว ได้แก่คนงานโสดในห้องพักจะมีทั้งผู้สูงอายุ เด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นต้น

6. การวางแผนครอบครัว ส่วนมากคนงานก่อสร้างยังมีการคุมกำเนิดตลอดเวลา วิธีการที่คุมกำเนิดมากที่สุด คือ การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด ส่วนมากใช้บริการที่โรงพยาบาลเอกชน รongลงมา คือร้านขายยา อีกทั้งคนงานก่อสร้างจะมีจำนวนครั้งการแต่งงาน 1 ครั้งส่วนมาก โดยอายุที่แต่งงานครั้งแรกประมาณ 17- 20 ปี และมีจำนวนบุตร 2 คน

7. ปัญหาการดูแลบุตร พบจำนวนบุตรต่ำกว่า 1 ปี ที่คลอดขณะทำงานก่อสร้าง ระหว่างการตั้งครรภ์ส่วนมากมีการฝากครรภ์ และเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การเรียนหนังสือของบุตรอายุ 9-15 ปีพบมีเด็กไม่ได้เรียนหนังสือบ้าง บางคนก็มีปัญหาในการเลี้ยงดูบุตร

8. การเจ็บป่วยของคนงานก่อสร้าง ใน 1 ปีที่ผ่านมาพบคนงานก่อสร้างเจ็บป่วย เมื่อเจ็บป่วยคนงานก่อสร้างจะไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลของรัฐ รongลงมาคือไปซื้อยากินเอง สาเหตุการเจ็บป่วยจะมีตั้งแต่การเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น เป็นหวัด ปวดศีรษะ เป็นไข้ ปวดท้อง และพบเจ็บป่วยจากอุบัติเหตุ เช่น ตะปูตำ ถูกชน กระแทกจากวัสดุ สิ่งของ เมื่อเจ็บป่วยจะเป็นการเจ็บป่วยเล็กน้อย เพราะฉะนั้นคนงานก่อสร้างจะไม่ค่อยนอนโรงพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย เมื่อเจ็บป่วยคนงานก่อสร้างจะไม่ได้รับค่าจ้างเมื่อหยุดงานจากการเจ็บป่วย โดยคนงานก่อสร้างจะเป็นคนจ่ายเองทั้งหมดและเบิกนายจ้างไม่ได้

9. พฤติกรรมเสี่ยงบุคคล คนงานก่อสร้างจะมีการดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ และนอกจากนี้ยังมีการใช้เครื่องดื่มประเภทกระตุ้นร่างกาย และมีการใช้ยาแก้ปวด ยาม้ายาขยั้ขั้ขั้ขั้ในเพศชาย จะพบการไปเที่ยวโสเภณีแต่ไม่มาก

10. การจัดอาหารการกินและการพักผ่อนหย่อนใจ อาหารมื้อเช้า มื้อกลางวัน และ มื้อเย็น จะจัดทำเองที่บ้าน ที่พนักงานเอง และมีบางส่วนที่ซื้อกิน ส่วนการพักผ่อนร่างกายจะมีการคุยกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว คุยกับเพื่อน พักผ่อนโดยการดูโทรทัศน์ มีการดื่มเหล้า เดินหรือวิ่งเล่น เกี่ยวกับสุขภาพ การดูแลสุขภาพ ไปดูภาพยนตร์ ส่วนมากจะไม่มีการบริหารร่างกาย ออกกำลังกายเนื่องจากไม่มีเวลา และเนื่องจากการทำงาน

11. การซื้ออุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล พนักงานส่วนใหญ่มีการสวมรองเท้าเวลาทำงาน เช่น รองเท้าหุ้มส้น บู๊ตยาง และรองเท้าแตะ พนักงานที่มีการสวมถุงมือกับพนักงานที่ไม่สวมถุงมือมีอัตราส่วนพอ ๆ กัน การสวมหมวกนิรภัยพนักงานก่อสร้างขนาดเล็กจะไม่ค่อยสวม เพราะว่ามี นายจ้างไม่จัดให้ และอุปกรณ์ที่กล่าวมาส่วนมากนายจ้างไม่จัดให้ ไม่ว่าจะเป็ รองเท้าหุ้มส้น ถุงมือ รองเท้าบู๊ตยาง จะมีจัดไว้บ้าง เช่น หมวกนิรภัยในการก่อสร้างขนาดใหญ่

12. งานและความก้าวหน้า พนักงานก่อสร้างไม่มีการทำสัญญาว่าจ้าง และไม่มีการตกลงรายละเอียดการจ้างงานด้วยวาจา ด้านสวัสดิการ จะไม่มีเงินโบนัส แต่มีเงินค่าล่วงเวลาให้ มีที่กินให้ มีรถรับส่งถ้าที่กินไม่อยู่ในสถานก่อสร้าง ไม่มีอาหารกลางวันให้ ชุดทำงานก็ไม่ตัดให้ ใน 1 เดือนจะไม่มีวันหยุด ถ้าจะหยุดคนงานก็จะหยุดเอง การจัดวันหยุดงานของนายจ้างจะได้หยุดเพียงบางวันเท่านั้นถ้าเป็นวันหยุดตามประเพณี ค่าจ้างสำหรับวันหยุดส่วนมากจะไม่ได้ หรือหยุดงานเนื่องจากการเจ็บป่วยก็จะได้ค่าจ้าง พนักงานก่อสร้างไม่มีโอกาสฝึกงานเพิ่มเติม ไม่มีโอกาสเลื่อนระดับการทำงาน และไม่ยอมให้ลูกหลานมาทำงานก่อสร้าง

13. การรับทราบสิทธิต่าง ๆ พนักงานก่อสร้างจะไม่ทราบสิทธิตามกฎหมายแรงงาน ไม่รับทราบสิทธิการรักษาพยาบาลตามกฎหมายประกันสังคม ไม่รับทราบค่าจ้างขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งยังไม่ทราบการปฏิบัติตามกฎหมายของนายจ้าง

14. ฐานะทางเศรษฐกิจของพนักงานก่อสร้าง พนักงานก่อสร้างจะได้รับค่าแรงเป็น "วิก" นายจ้างจะจ่ายค่าแรงทุก 2 สัปดาห์ หรือ 15 วัน พนักงานมีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 3986.33 บาท รายได้จากอาชีพอื่น เฉลี่ยเดือนละ 568.17 บาท อีกทั้งยังพบพนักงานที่เป็นหนี้สิน บ้างบางครอบครัวรายรับไม่พอกับรายจ่าย

15. การเจ็บป่วยจากการทำงานก่อสร้าง ในสถานที่ก่อสร้างจะมีสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น ฝุ่น สารเคมี เช่น ปูน เสียงดัง ความร้อน อุบัติเหตุจากการทำงาน พบมีโรคประจำตัว เช่น โรคกระเพาะ ภูมิแพ้ หลอดลมอักเสบ หอบหืด เป็นต้น ใน 1 ปีที่ผ่านมามีคนงานก่อสร้างพบว่ามีคนงานเคยบาดเจ็บจากการทำงาน ร้อยละ 21 ส่วนมากเคยบาดเจ็บเพียงครั้งเดียว การบาดเจ็บส่วนมากไม่ต้องนอนพักรักษาที่โรงพยาบาล เพราะเป็นการเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ และส่วนของร่างกายที่ได้รับบาดเจ็บมากที่สุด คือ ขา โดยส่วนมากจะถูกตะปูทำสาเหตุที่ทำให้บาดเจ็บ คือการชนกับเครื่องมือ/คน ถูกชน ของหล่นใส่ ถูกหนีบ ถึงแม้คนงานก่อสร้างที่บาดเจ็บจะมีประสบการณ์การทำงานก่อสร้างมาก่อน โดยการบาดเจ็บจะเป็นลักษณะ เป็น

แผลเปิด แผลผิวหนังตื้น กลอก ฟอง ช้ำ เป็นต้น สิ่งที่ทำให้บาดเจ็บจะเป็นน้ำตกละและเศษวัสดุ
หลังบาดเจ็บเป็นการบาดเจ็บเล็กน้อย จะไม่หยุดงาน พบความพิการหลังบาดเจ็บบ้าง และจะไม่
ได้รับค่าทดแทนจากกองทุนทดแทน งานที่ทำก็ไม่เปลี่ยนหลังบาดเจ็บ ส่วนมากไม่แจ้งให้นาย
จ้างทราบ เมื่อบาดเจ็บก็ยังไม่มีการเปลี่ยนงานในงานที่เขาขึ้น

16. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะการเจ็บป่วย พบปัจจัยเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา
สถานภาพการสมรส ประเภทการจ้างงาน การกินยาแก้ปวด และการกินยาฆ่า รายได้
ต่อเดือน การสวมถุงมือ หมวกนิรภัย สิทธิตามกฎหมายแรงงาน สิทธิประกันสังคม มีความ
สัมพันธ์กับภาวะการเจ็บป่วย

17. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุ พบปัจจัยเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา
สถานภาพการสมรส ประเภทของการจ้างงาน การสูบบุหรี่ การกินยาฆ่า การสวมถุงมือ การ
สวมหมวกนิรภัย รายได้ต่อเดือน การทราบสิทธิตามกฎหมายแรงงาน การที่นายจ้างปฏิบัติตามกฎ
หมาย มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุ

18. ความแตกต่างระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ในการก่อสร้างขนาดเล็กและการก่อสร้าง
ขนาดใหญ่ พบ ระยะเวลาที่ทำงานก่อสร้าง จำนวนคนงานในพื้นที่พักก่อสร้าง จำนวนเด็ก อายุ
ต่ำกว่า 15 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้เห็นปัญหาทั้งทางด้านสังคม และสุขภาพอนามัยของ คนงานก่อสร้าง ในเขตกรุงเทพมหานครชั้นใน ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยขอเสนอแนะในการแก้ปัญหาเพื่อให้คนงานก่อสร้างได้รับผลประโยชน์มากที่สุด ดังนี้

1. เกี่ยวกับสถานก่อสร้าง ควรส่งเสริมและมีมาตรการในการที่จะให้คนงานก่อสร้าง มีสภาพการทำงานที่ปลอดภัยจากการทำงาน มีการจัดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับคนงานก่อสร้าง เช่นมีการสอนและให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยให้กับคนงาน และหัวหน้าคนงาน ในสถานที่ก่อสร้างขนาดเล็กควรที่จะเน้นในเรื่องนี้ให้มาก ๆ เช่น มีป้ายประกาศเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัย มีการสร้างตาข่ายในที่สูง และให้คนงานก่อสร้างได้จ่ายเงินเข้ากองทุนทดแทนและจัดการประกันสังคมเมื่อคนงานเจ็บป่วย ในด้านสุขภาพ ควรมีมาตรการในการกำจัดขยะ การกำจัดน้ำเสีย จัดส้วมสำหรับคนงาน ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพสำหรับคนงานถึงผลของการเกิดโรคจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ให้คนงานตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว

สถานที่ก่อสร้างควรมีหน่วยงานราชการที่จะแนะนำ ตรวจสอบให้เป็นไปตามกฎหมาย สร้างตัวแทนคนงานก่อสร้างให้มีอำนาจต่อรองกับนายจ้าง ในปัญหาที่คนงานพบและแจ้งให้นายจ้างทราบ

2. สถานที่พักคนงานก่อสร้าง นายจ้างควรมีมาตรการที่เด็ดขาดเกี่ยวกับการห้ามอบายมุขต่าง ๆ เช่นการดื่มเหล้า การสูบบุหรี่ มีการจัดเวรทำความสะอาด และ มีกรรมการดูแลที่พัก นายจ้างจัดที่พักสำหรับคนงานที่ไม่หนาแน่นมาก จัดด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมให้

3. คนงานก่อสร้างพบมีคนที่แรงงานเด็กอายุ ต่ำกว่า 15 ปี ที่อาจเป็นปัญหาตามกฎหมาย ถ้าเด็กมาทำงานอาจไม่ได้รับการศึกษาเพิ่มเติม

4. ควรจัดให้มีแพทย์ พยาบาล ประจำเขตการก่อสร้างใหญ่ ๆ และแพทย์ พยาบาลทำงานบางเวลาสำหรับดูแลคนงานก่อสร้างในการก่อสร้างขนาดเล็ก เพราะคนงานก่อสร้างจะมีการเจ็บป่วย และอุบัติเหตุจากการทำงานพบเสมอ

5. ควรจัดให้มีการอบรมเพิ่มเติมแก่คนงานก่อสร้าง เช่น การอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับความปลอดภัยของคนงานก่อสร้าง การรับรู้เกี่ยวกับสิทธิและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

6. ควรมีการควบคุมดูแลให้บริษัทก่อสร้างและนายจ้าง ให้ดำเนินการตามกฎหมายแรงงาน เช่นในเรื่องค่าแรงขั้นต่ำของคนงานก่อสร้าง การประกันสังคมแก่คนงานก่อสร้าง

7. จัดหน่วยงานเฉพาะของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และกระทรวงสาธารณสุข ดูแลเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม และสุขภาพของคนงานก่อสร้าง

8. จัดให้มีหน่วยงานการตรวจเยี่ยมเขตงานก่อสร้างทุกแห่งเป็นระยะ เพื่อประสานงานกับนายจ้างในการดูแลสุขภาพ และสวัสดิการของคณงานก่อสร้าง

9. ปัญหาสุขภาพของคณงาน ตลอดจนปัญหาทางด้านสังคมของคณงาน ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การรักษายาบาล การจัดสวัสดิการ การทราบสิทธิตามกฎหมายต่าง ๆ การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ในด้านการช่วยเหลือในสภาพสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ปัญหาทางสุขภาพ การบาดเจ็บจากการทำงาน เป็นเรื่องที่ต้องประกอบด้วยความร่วมมือหลายฝ่าย ตั้งแต่เจ้าของกิจการ หัวหน้าคณงาน สำนักโยธา สำนักแรงงานจังหวัด กรุงเทพมหานคร สำนักสาธารณสุขจังหวัด ควรมีการประสานการร่วมมืออย่างจริงจัง

10. คณงานก่อสร้างที่อพยพเข้ามารับจ้างที่กรุงเทพมหานคร การเข้ามารับจ้างทำงานส่วนใหญ่แล้ว ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาก่อน และมาจากทั่วทุกภาค โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมา คือ ภาคเหนือ เหตุผลที่เข้ามาทำงานเนื่องจากการเกษตรกรรมล้มเหลว ปัญหาด้านราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ทำให้คณงานต้องอพยพเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านประชากร ดังนั้นรัฐและหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการเร่งรัดการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม โดยมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และมีการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เพื่อลดแรงงานอพยพเข้าสู่กรุงเทพมหานคร

11. ควรมีการศึกษาชีวิตคณงานก่อสร้างในระยะยาว เป็นการศึกษาเพื่อดูผลกระทบในระยะยาวที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพ จิตใจ และปัญหาทางสังคมของคณงานก่อสร้าง

12. ควรมีกฎเกณฑ์การรับเข้าการทำงานให้มากกว่านี้และ เป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ศึกษาถึงการประกันสังคมของคณงานก่อสร้างให้มากกว่านี้
2. ปัญหาสุขภาพในเด็กของคณงานก่อสร้าง เช่น การดูแลเด็ก การศึกษา การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กที่เป็นบุตรคณงานก่อสร้าง
3. การปฏิบัติตามกฎหมายของนายจ้าง และสวัสดิการตามกฎหมายของคณงานก่อสร้าง
4. ควรมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา (Action Research) ในระยะยาวของคณงานก่อสร้าง เพื่อดูผลกระทบในระยะยาวที่จะเกิดปัญหาทางด้านสุขภาพ สุขภาพจิต และปัญหาทางสังคมของคณงานก่อสร้าง